SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveyspalveluosasto
Erityisasiantuntija Pia Mäkeläinen

08.09.2016

Eduskunnan lakivaliokunta 9.9.2016

Viite

HE 99/2016 VP- HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ESITUTKINTALAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijalausunto koskien lapsen vapaudenmenetyksestä ilmoittamista sosiaaliviranomaisille.

Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta 2§ Vapaudenmenetyksestä ilmoittaminen

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, johon otettaisiin direktiivin 5 artiklan 2 kohtaa vastaava säännös lapsen vapaudenmenetyksestä ilmoittamisesta hänen huoltajalleen.
Alle 18-vuotiaan vapaudenmenetyksestä olisi ilmoitettava ilman aiheetonta viivästystä hänen huoltajalleen, jollei ilmoittaminen olisi lapsen edun vastaista. Tällöin lapsella olisi 2 momentin nojalla oikeus siihen, että vapaudenmenetyksestä ilmoitetaan muulle sopivalle aikuiselle. Momenttiin otettaisiin lisäksi säännös siitä, että lapsen vapaudenmenetyksestä olisi aina ilmoitettava sosiaaliviranomaiselle. Näin ollen artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava, että alle 18-vuotiaan vapaudenmenetyksestä ja sen syistä ilmoitetaan mahdollisimman pian sekä vanhempainvastuukantajalle että sosiaaliviranomaisille.

Ilmoittaminen ilman aiheetonta viivästystä on sosiaali- ja terveysministeriön mukaan kannatettavaa. Vapaudenmenetyksen ilmoittamisesta muulle sopivalle aikuiselle olisi sosiaali- ja terveysministeriön mukaan tärkeää vielä täsmentää käytännön toimenpiteiden näkökulmasta. Minkälaisissa tilanteissa olisi tarkoitus ilmoittaa jollekin muulle kuin lapsen huoltajalle, jolla kuitenkin on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista (Lsl 2§).

Muita kommentteja

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää kohteliaimmin kiinnitettävän huomiota myös siihen, että viranomaisilla olisi lapsen edun mukainen tapa informoida alaikäistä tämän oikeusturvasta sellaisissa tilanteissa, joissa on kyse mm. vapaudenmenettämisestä ja sen ilmoittamisesta sekä seurauksista, oikeudesta käyttää tai olla käyttämättä avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä oikeutta yhteydenpitoon. Lapselle informoitaessa tulisi ottaa huomioon selkokielisyys sekä lapsen ikä ja kehitystaso.

Pia Mäkeläinen
Erityisasiantuntija

Annika Parsons
Neuvotteleva virkamies

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi